

УДК 378.147.016:811.111'276.6:61

**З ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ РІЗНИХ ФОРМ РОБОТИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У МЕДИЧНИХ
ВИШАХ**

Гордієнко О.В. (Запоріжжя)

Мирошниченко О.А. (Запоріжжя)

Сучасне користування іноземною мовою для вирішення професійних завдань розглядається як обов'язковий компонент змісту освіти, який сприяє ефективнішому спілкуванню, легшому доступу до інформації, глибшому розумінню та конкурентоспроможності української вищої школи. Значущість іноземної мови для професійної підготовки майбутніх фахівців пояснюється також стрімким зростанням науково-технічної інформації [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7].

Спираючись на результати дворічного дослідження українських університетів Британською Радою [8], ми можемо сміливо стверджувати, що більшість зауважень та пропозицій щодо інтернаціоналізації українських університетів у розрізі англійської мови нами прийняті до уваги та постійно удосконалюються.

А саме, цього року наша наукова бібліотека придбала в повному обсязі навчально-методичні комплекси видавництва Pearson Cutting Edge всіх рівнів (Starter-Advanced) для покращення рівня викладання та рівня володіння англійською мовою слухачів наших курсів з англійської для професорсько-викладацького складу та співробітників університету.

Разом з плановим оновленням робочих програм для студентів медичних та фармацевтичних факультетів 1го та 2го курсів «Англійська мова» та «Англійська мова за професійним спрямуванням», щорічно колектив кафедри розробляє низку додаткових курсів з англійської мови для студентів, магістрів, аспірантів, викладачів та співробітників університету.

Таким чином на даний час на кафедрі працює On-line курс за вибором для студентів старших курсів медичних факультетів, курс для аспірантів (ESP advanced level), курс для підготовки та складання міжнародних іспитів (IELTS, FCE, PTE), курс для викладачів та співробітників університету, працюючих з англомовними студентами (General English of different levels: Elementary, Pre-Intermediate, Intermediate, Upper-Intermediate).

Для студентів, які бажають поглибити свій рівень володіння англійською мовою, працюють різнорівневі курси англійської (EFL - English as a Foreign language) розроблені на базі видавництв Cambridge University Press, Longman, Pearson Education.

Студентам старших курсів та магістрантам пропонується вивчення курсу «Англійська мова для спеціальних цілей» («English for Special Purposes»), який базується на виданнях Cambridge University Press «English in Medicine» та «Professional English in Use».

Аспіранти університету проходять курси з поглибленого вивчення англійської мови різних медичних галузей. Розроблено програму цього курсу за сучасними вимогами Міністерства освіти та науки України, який допомагає слухачам курсу підготуватись до складання міжнародних іспитів з іноземної мови, а також плідно працювати в своїй науковій сфері.

Для всіх категорій бажаючих на кафедрі працює програма дистанційного вивчення англійської мови SMRT, розроблена Канадським коледжем англійської мови (Canadian College of English Language), Ванкувер, Канада. Програма включає рівневі курси англійської мови (ESL), а також спеціальний курс «Англійська мова для медичної сфери» («Health Sciences»). Раз у місяць для курсантів SMRT та всіх бажаючих проводяться засідання Розмовного Клубу (Speaking Club), в яких приймають участь як вітчизняні, так і англомовні студенти.

Загалом на кафедрі іноземних мов ЗДМУ виконується робота з додаткового викладання іноземних мов:

1) Курси англійської мови для викладачів та співробітників Запорізького державного медичного університету (сертифікат на право викладання), які будуть залучені до роботи з іноземними англомовними студентами.

2) Курси англійської мови з підготовки до складання міжнародних іспитів, які включено до Переліку рекомендованих міжнародних тестів на знання англійської мови як іноземної для викладачів та співробітників Запорізького державного медичного університету.

3) Госпрозрахункові курси з англійської мови для студентів ЗДМУ.

4) Курси з англійської мови за програмою SMRT Canadian College of Learning English.

5) Курс за вибором з англійської мови просунутого рівня та другої іноземної мови (французька та німецька мови) для студентів ЗДМУ.

6) Курси для студентів «Талановита молодь» «English for Specific Purposes».

7) Курси з дисципліни «Англійська мова» для аспірантів за програмою PhD.

Щорічно колектив кафедри іноземних мов, проходить спеціальну підготовку, що проводиться викладачами та тренерами Canadian College of English Language, Cambridge Centre, British Council, Cambridge University, Oxford University, Macmillan та Pearson Education. Знання та навички, які отримані у таких програмах, знаходять відображення під час проведення практичних занять, а також у навчально-методичних та наукових публікаціях викладачів кафедри.

Особливістю всіх курсів на першому етапі є якісний та диференційований відбір слухачів за рівнями володіння мовою згідно міжнародних рекомендацій A Common European Framework of Reference. Наступною, не менш важливою, складовою є чітке тематичне структурування кожного курсу на модулі, направлене на опанування всіма важливими мовленнєвими навичками: Reading, Listening, Speaking, Writing.

Під час роботи на всіх курсах активно використовуються комп'ютерні класи, проекційні дошки та навчально-методичні комплекси з дисциплін, які включають в себе Student's Book, Work Book, CD/DVD discs, e-books, що в цілому сприяє якісній подачі, опрацюванню, закріпленню матеріалу та контролю, а також підвищує інтерес та мотивацію контингенту курсів.

Також за останній рік за ініціативою та підтримкою ректорату та кафедри медичної та фармацевтичної інформатики ЗДМУ наша кафедра розробила та імплементувала в навчальний процес 8 on-line курсів.

В основу on-line курсу за вибором “Англійська мова за професійним спрямуванням (просунутий рівень)” було закладено дизайн розроблений кафедрою медичної і фармацевтичної інформатики та інформаційних технологій ЗДМУ. Подальше наповнення таких курсів ґрунтувалося на тематичному плануванні модулів та структуруванні кожного модулю на блоки Grammar, Vocabulary, а також блоки спеціально розроблених розвиваючих вправ з Reading, Listening, Speaking, Writing.

Зараз кафедра разом з колективом університету плідно працює над курсом для студентів 3 року навчання за спеціальністю «Стоматологія» з підготовки до англійської частини КРОК 1 «English medical terminology refresher course. Dentistry».

Метою он-лайн курсу для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1 «English medical terminology refreshment course. Dentistry» є оновлення та вдосконалення у студентів-стоматологів навичок іншомовної професійно орієнтованої комунікативної компетенції, поглиблення термінологічної підготовки майбутніх фахівців, здатних свідомо і грамотно застосовувати медичні терміни латинською та англійською мовами, а також терміни греко-латинського походження українською мовою, розуміти способи утворення термінів і знати їх специфіку в різних підсистемах медичної термінології.

Основними завданнями он-лайн курсу для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1 «English medical terminology refreshment course. Dentistry» є:

- навчити інтерпретувати зміст загальнонаукової літератури іноземною та рідною мовами;
- удосконалити навички всіх видів читання з метою розуміння фахових тестових завдань медичної спрямованості іноземною мовою;
- розвинути комунікативні навички культурологічного та професійного характеру;
- удосконалити навички вживання та розуміння термінів латинською та англійською мовами;

Структура он-лайн курсу для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1 «English medical terminology refreshment course. Dentistry»

Модуль I «Основи англomовної стоматологічної медичної термінології»

Тема 1. Структура анатомічного терміну

Тема 2. Типи клінічних термінів

Тема 3. Грецькі терміноелементи в клінічних термінах

Тема 4. Підсумкові завдання для самостійного контролю

Модуль II «Огляд базових понять англійської граматики»

Тема 1. Питальні речення

Тема 2. Часи дієслів

Тема 3. Стани дієслів

Тема 4. Способи англійського дієслова

Тема 5. Модальні дієслова

Тема 6. Підсумкові завдання для самостійного контролю

Додатки

1. Глосарії

2. Дієслово

3. Іменник

4. Прикметники

Перспективою подальшої роботи в цьому напрямку є детальне корегування та оновлення всіх вже розроблених курсів з застосуванням анкетування студентів та викладачів, як так званий “feedback” про курс. Наступним етапом є розробка та впровадження нових дистанційних курсів з вивчення іноземних мов залежно від потреб студентів та професорсько-викладацького складу ЗДМУ.

Література

1. Бухбиндер В. А. Методика інтенсивного обучения иностранным языкам: Уч. пособие для ин-тов и фак. ин.яз. / В. А. Бухбиндер, Г.А.Китайгородская. – К. : Высшая школа, 1988. – 342 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Король С.В. Експерсія в історію розвитку основних методів навчання іноземних мов/С.В. Король // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України.– 2014.– Випуск 4.–13 с.
4. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
5. Мартинова Р.Ю. Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов. – К.: Вища школа, 2004. – 456 с.
6. Марлова А. С. Роль іншомовної фахової літератури у професійній підготовці майбутніх лікарів / А. С. Марлова // Наукові записки ВДПУ. Серія : Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2007. Вип. 20. – С. 95 – 98.
7. Методика викладання іноземних мов у вищій школі / за ред. Ю.О.Жлуктенка. – К. : Вища школа, 1971. – 222 с.
8. The internationalization of Ukrainian universities: the English language dimension: Проект «Англійська мова для університетів» / Rob Bolitho, Richard West.К.: «Видавництво «Сталь», 2017. – 134 с.